

jelentkezett a sárga, növényi maradványokkal kevert geológiai réteg, újabb régészeti objektumot nem figyeltünk meg.

Feltételezésünk szerint a terület ezen részét a közelmúltban építési törmelékkel vegyes földdel töltötték fel, de a tereprendezés során régészeti objektumokat is bolygathattak, így kerülhetett a törmelékes rétegbe bronzkori leletanyag. Annak eldöntésére, hogy az itt talált urna magányos temetkezés-e, vagy egy temető része, ill. hogy a területen lokalizálható-e hozzá tartozó település, egy nagyobb felületű feltárássra lenne szükség.

Munkatársak: Orbán Gábor, Vadas Livia régész-technikusok.

LIGNER JÁCINT

128. Dunafalva, Barkás (KÖH 69487)

(Bács-Kiskun megye) I

A HT-51 jelű lelőhely Dunafalva K-i határában, a Vári-dűlő határrészben, a Sütő-tanyától 750 m-re ÉK-re helyezkedik el, egy K-Ny-i irányú földháton. A Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai 2010. május 26-án végezték el a lelőhelynek a Magyar-Horvát gázvezeték nyomvonalát érintett szakaszán a megelőző feltárást. A lehumuszolt 299 m²-ből 99 m² volt régészeti objektumokkal fedett. A sárga agyagos altalajon 3 cölöphelyet találtunk, korhatározó leletanyag egyikből sem került elő.

A leletek az elsődleges feldolgozásukat követően a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezeténél kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Benedek András régész, Pópity Richárd, Szabó Dénes technikusok.

GULYÁS GYÖNGYI

129. Dunafalva, Vári-dűlő (KÖH 73597)

(Bács-Kiskun megye) Á, I

A HT-149 jelű lelőhely Dunafalva külterületén, a falutól 3,7 km-re ÉK-re, a Duna holtágától 1 km-re D-re, az ÉK-DNy irányú töltésúttól 200 m-re K-re, egy ÉNy-DK irányú kiemelkedésen található, a Magyar-Horvát gázvezeték 124+250 és 124+350 km-szelvényei között. A lelőhely régészeti megfigyelés során került elő, 100 m hosszú szakasza esett az 5 m széles nyomvonalba. A szelvény két oldalán lévő magas búza miatt a lelőhely kiterjedését nem tudtuk lehatárolni.

A megfigyelés során előkerült temetkezésein kívül a 2010. június 9–10-én végzett megelőző feltáráson 3 régészeti objektumot tártunk fel. Előkerült egy kisméretű, kerek, faszenes égett folt, valamint egy rövid árokszakasz, melynek csak a lekerekített végződése nyúlt bele a szelvénybe és egy kisméretű ovális gödör. A lelőhely legjelentősebb objektuma a kiemelkedés K-i oldalában található Ny-K tájolású bolygatlan sír, melyben egy

háton fekvő, nyújtott testhelyzetű, rossz megtartású gyermekváz feküdt. A sír foltja nem rajzolódott ki, a humuszosítás során a kotró kanala a koponya tetejét megsértette. A koponya bal oldalán egy apró, nyitott végű bronzhuzal fülbevaló került elő, a medence jobb oldalán pedig egy töredékes, enyhén ívelt vaspánt, mely talán koporsókapocs lehetett. A sír tájolása és a leletek alapján Árpád-korra keltezhető. A temetkezés a szelvény közepén helyezkedett el, a környezetében több sírt nem találtunk.

A leletanyag az elsődleges feldolgozást követően a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezeténél kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Bárdos Nándor, Németh Dániel, Szabados György technikusok.

HERENDI ORSOLYA

130. Dunaföldvár, Felső-rév (KÖH 71913)

(Tolna megye) B, Ró, A

2010. április 19. és május 7. között elvégeztük a próbafeltárást a lelőhelyen, a 0109 hrsz.-ú ingatlanon, 2808 m²-en. Dunaföldvártól É-ra, a tervezett bioetanol üzem területén a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai a 2009. november 2-án végzett terepbejárásán őskorra és római korra tehető lelőhelyet valószínűsítettek a Nagykarcsonyi-vízfolyás É-i partján, egy É-ról D-re lejtő domb oldalában, mintegy 7000 m²-en.

A próbaátás során az eredetileg lelőhelyként körülhatárolt területen hosszirányban 4 keskeny kutatóárkot nyitottunk. Objektumok csak ezek ÉNy-i vége felé, a dombtetőn, ill. annak közelében voltak. A pozitív kutatóárkokat a dombtető felé, az eredetileg kitérített területen túlra is meghosszabbíthattuk, és egy ezektől elkülönült szondát is nyithattunk a domb legmagasabb pontján. A valódi lelőhely a dombtetőn található, nagyjából 12 000 m²-re terjedhet ki, folytatása az ugyanezen a dombháton elhelyezkedő, É-ra levő szomszédos telekre is kiterjed. Az eddigi eredmények alapján a jellege szórt, de az objektumok a teljes terület átlagában a 20 m-es távknél sűrűbben jelentkeztek. A területen bronzkori, római kori és késő avar kori telepjelenségeket regisztráltunk.

A szondaárkok 2808 m²-es összterületén 70 objektum került elő: gödrök, kemencék és árkok, ill. a szondák által részlegesen érintett épületrészletek voltak. A legnagyobb és legmélyebb objektumok az árkok, a legösszetettebb objektum egy öt darab rostélyos edényégető kemencét és egy sütőkemencét magába foglaló kemencebokr.

Az objektumok leletanyaga viszonylag kevés, főleg kerámiából és állatcsontból áll. Szórványlelet alig került elő, a kemencék egyrétegűek és rosszul kiégetettek, mindez mindegyik korszaknál a rövid életű megtelepedésre utal.

A lelőhelyet és környezetét korábbi építkezések során bolygatták, így érintetlen rész csak a domb K-i, jelenleg szondázott felén várható. A dombtető (és egyben a lelőhely) Ny-i fele részlegesen építési törmelékkel van feltöltve és változó mértékben bolygatott, aminek mélysége ismeretlen. A lelőhely egy része minden bizonnyal elpusztult a domb ÉK-i, telekhatár melletti részén.

A leletek a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat pécsi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Vogl Angéla, Zsubori István technikusok. A geodéziai felmérést a Szakszolgálat pécsi geodéziai csoportja végezte.

BOLDOG ZOLTÁN

131. Dunaföldvár, Felső-rév (KÖH 71913)

(Tolna megye) B, Ró, A, Á

A Boldog Zoltán vezette próbafeltárás után a megelőző feltárást 2010. június 22. és július 30. között végeztük a 0109/4, 0111/32, 0116/9 hrsz.-ú ingatlanokon, 14 657 m²-en.

A kijelölt ásatási területen három fő régészeti korszak található: bronzkor (kora és késő bronzkor), késő avar kor és Árpád-kor, mindhárom telepként. A területet az avar- és az Árpád-kori telepek részét képező árkok, árokrendszerek hálózta be. Ezenkívül római korinak meghatározható árkokat azonosítottunk.

A *bronzkori* objektumok a területen jellemzően szórtan helyezkedtek el, de az É-i és a D-i részen egy-egy sűrűn egymás mellé ástott objektumcsoportot találtunk. A leletek többségét agyagedények töredékei alkotják, közöttük díszkerámia és mindennapi használatra szánt kerámia egyaránt. Kiemelendő egy egészben előkerült nagyméretű, mintegy 70 cm magas tárolóedény, hombár.

Az *avar kori* házak és határoló árkok az ásatási terület középső és É-i részén helyezkedtek el. Az avar telep É-i irányban, a beruházási területen kívül nyilvánvalóan folytatódik. Kiemelendő lelet egy ház agyagpadlójába karcolt és szerencsésen fennmaradt malomjáték tábla.

Az *Árpád-kori* objektumok – házak, műhelyek, vermek – főként a terület középső és D-i részén találhatók. A telepet négy oldalról többször megújított árkok, árokrendszer határolta, az árkok mentén több edényégető kemencével, kemencebokkal. A számos fazekas kemence miatt lényegében fazekastelepről beszélhetünk.

A leletek a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat budapesti regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Vogl Angéla, Zsubori István technikusok. A geodéziai felmérést a Szakszolgálat pécsi geodéziai csoportja végezte.

MIKLÓSITY SZŐKE MIHÁLY

132. Dunaszekcső, Magtár (Vörösmarty tér) (KÖH 63526)

(Baranya megye) Ró, Kö

2010. májusban próbaásatást végeztünk a lelőhelyen.

A *római idők* korábban is megtalált 3–4. századi épületomladéka került elő geometrikus díszítésű freskötöredékekkel és *COH VII BR* téglákkal együtt. A római épület falait nem találtuk meg a Magtáron belül. A korábbi évek próbaásatásaival egybevetve a római szint az épület Ny-i végében intenzívebb, közvetlenül a belső járósínt alatt felhalmozódott omladékból áll. Innen a felszíni járósínttel együtt enyhén lejtett D-felé. A római réteg K-i irányba vékonyodott és ellentétben a felszínnel, meredeken lejtett lefelé, vagyis 1700 évvel ezelőtt a Duna hordaléka és a későbbi part menti teraszosítás nem töltötte fel a területet.

Megtaláltuk a válltaggal (= diadalív indítása?) rendelkező, apszisos záródású, vastag falú (110 cm), 6 m széles kőtemplom maradványait. 1716-ból már forrásokkal igazolható az (újja?)építése, de 1735-ben leégett, majd egy év múlva újjáépült, végül 1810-ben magtárrá alakították. 1750-ben temették el itt a 30-as éveiben járó Stroch(?) András plébánost, akinek sírját a magtárrá való átalakításkor az egyik pillérrel megbolygatták és az ásatás során mi is megtaláltuk. Az előkerült középkori pénzek alapján feltételezhető *középkori templomelőzményt* egyelőre az írott forrásokban szereplő szekcsői középkori keresztény vallási építmények (Szentháromság templom, Szentháromság kápolna, Szt. János templom, Szt. Jakab templom a Mária-oltárral, Monyoka falu kolostora, Szt. Márton templom, Remete-kápolna) egyikével sem tudtuk megnyugtató módon azonosítani. Az 1716-ban épült templom azonban már a Szentháromság tiszteletére épült.

GÁBOR OLIVÉR

133. Dunaszekcső határa

(Baranya megye) R, B, LT, Ró, Kö

2010 folyamán régészeti megelőző feltárásokat végeztünk a Városföld–Drávaszerdahely között építendő gázvezeték-fektetés által érintett lelőhelyeken.

Alsó-Szentimre-dűlő (HT-56 lh., KÖH 68573): Március 30. és április 8. között a gázvezeték nyomvonalában a lehumuszolt 867 m²-ből 524 m² bizonyult régészeti objektumokkal fedettnek. A lelőhely a halastavaktól ÉK-re, az itt futó É–D irányú kisebb vízfolyás K-i partján húzódó lapályon, ill. enyhén emelkedő domboldalon lokalizálható. A feltárás során 23 régészeti objektum került elő, ezek két rossz állapotú kemence és 3 egymással párhuzamos rövid árok kivételével mind hulladék- vagy élelemtároló gödrök voltak. A feltárt objektumok nagy része – a több esetben igen nagy méretük ellenére – régészeti leletanyagban meglehetősen szegény volt. Az előkerült leletanyag alapján a lelőhelyen a rézkori badeni kultúra, ill. a bronzkori mészbetétes edények kultúrájának településrészele azonosítható.